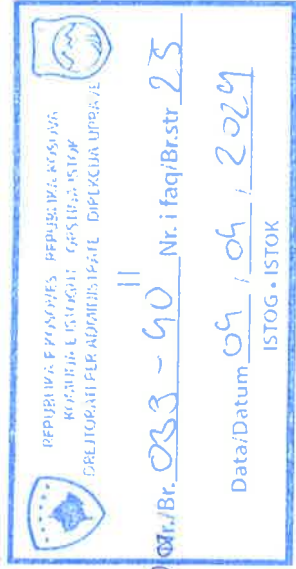

Republika e Kosovës
Republika Kosovo
Republic of Kosovo

00Nr.53/2024

Data: 29.03.2024

Komuna e Istogut
Opština Istok
Municipality of Istog

KUVENDI I KOMUNËS – ISTOG

DRAF-STRATEGJIA KOMUNALE PËR MBROJTJE NGA DHUNA NË FAMILJE (2024 - 2027) DHE PLANI I VEPRIMIT PËR MBROJTJE NGA DHUNA NË FAMILJE (2024 – 2026)

Mars, 2024

Lajmërimi i rasteve të dhunës në familje

Kontaktet:

Numri pa pagës 080019999 – Policia e Kosovës /
044/049 - 278809 Shtëpia e Sigurtë /
039 - 451140 – Qendra për Punë Sociale /
192 - Thirrjet emergjente/

PËRMBAJTJA

- KAPITULLI 1:** HYRJE PËRMBLEDHËSE
- KAPITULLI 2:** QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT STRATEGJIKE TE STRATEGJISË
- KAPITULLI 3:** ANALIZA E SITUATËS DHE PROBLEMATIKA E DHUNËS NË FAMILJE
- KAPITULLI 4:** KOHËZGJATJA E ZBATIMIT TË STRATEGJISË DHE INSTITUCIONET E PËRFSHIRA
- KAPITULLI 5:** AKTIVITETET NË ZBATIM TË STRATEGJISË
- KAPITULLI 6:** PLANI I MONITORIMIT DHE I VLERËSIMIT TË PROGRESIT NË ZBATIM
- SHTOJCA 1:** PLANI I VEPRIMIT

FALENDERIME

Draft - Strategjia Komunale për Mbrojtje nga Dhuna në Familje (2024 – 2027), është një prej dokumenteve të rëndësishme të Komunes së Istogut, hartimi i së cilës ka ndjekur një proces të gjatë diskutimesh dhe kontributesh konkrete të shumë institucioneve relevante që punojnë në këtë fushë. Përfshirja dhe kontributi i tyre kanë dhënë frytin e punës që gjendet në faqet e këtij dokumenti të rëndësishëm për parandalimin e dhunës në familje në komunën tonë.

Grupi Punues për hartimin e Strategjisë dhe Planit të Veprimit, falënderon veçanërisht institucionet komunale për kontributin e dhënë ku vlerësojnë me prioritet masat për parandalimin e dhunës në familje, në këtë rast falënderojmë drejtoritë përkatëse të komunës së Istogut si dhe Mekanizmin Koordinues kundër Dhunës në Familje.

Bazuar në Ligjin Nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr.28/2008), bazuar në Ligjin Nr.08/L-185 për Parandalimin dhe Mbrojtjen nga Dhuna në Familje, Dhuna ndaj Grave dhe Dhuna në Baza Gjimore, në Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Dhuna Ndaj Grave 2022 – 2026 dhe Udhëzimit Administrativ (QRK) Nr.07/2018 për Planifikimin dhe Hartimin e Dokumenteve Strategjike dhe Planeve të Veprimit.

KAPITULLI I

HYRJE PËRMBLEDHËSE

Hartimi dhe zbatimi i Strategjisë Komunale dhe Planit të Veprimit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje për Komunën e Istogut, mundëson koordinimin e përpjekjeve ekzistuese të të gjitha departamenteve dhe institucioneve qeverisëse komunale dhe të organizatave joqeveritare. Qëllimi i vetëm i këtyre përpjekjeve të përbashkëta është të parandalojë dhe luftojë Dhunën në Familje si dhe të ndihmojë zhvillimin adekuat dhe mirëqenien e gjithë shoqërisë sonë.

Parandalimi dhe luftimi i Dhunës në Familje kërkon angazhim të strukturave të ndryshme publike dhe private, për të diskutuar dhe zgjidhur çështjet të ndryshme si ato të arsimit, shëndetit, shërbimeve sociale, punësimit, drejtësisë, familjes, fëmijëve dhe të moshuarve, etj. Tërë këto çështje përmbajnë problematika që duhen zgjidhur përmes proceseve të zhvillimit të shoqërisë në tërësi. Strukturat vendimmarrëse, së bashku me organizatat joqeveritare, kanë detyrim të zbatimit të kësaj strategjie, të cilat rrjedhin nga funksionet specifike dhe roli që luajnë në shoqëri. Ky dokument synon të japë ndihmesën e saj në arritjen e standardeve më të larta në trajtimin e çështjeve të Dhunës në Familje, si pjesë e përpjekjeve të Komunës së Istogut.

Kjo strategji i referohet implementimit si dhe zbatimit të kuadrit ligjor kundër dhunës në familje në tërësi, i cili ndër të tjera thekson:

1. Të hartohen politika në nivel lokal për parandalimin, mbrojtjen dhe ofrimin e shërbimeve për viktimat dhe ushtruesit e dhunës në familje.
2. Mbështetja financiare e strehimores që mbështesin nëna me fëmijë, në proporcion me numrin e rasteve nga Komuna e Istogut të strehuara si viktimat të dhunës në familje

Hartimi i kësaj strategjie është kryer përmes një procesi të gjatë pjesëmarrës, nën drejtimin e Komunës, drejtuesit më të lartë dhe stafet përgjegjëse të drejtorive të ndryshme përfshirë në proces, së bashku me të gjitha institucionet e tjera në nivel komunal.

KAPITULLI II

QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT STRATEGJIKË TË STRATEGJISË KOMUNALE KUNDËR DHUNËS NË FAMILJE

Krahas vështirësive ekonomike, shoqëria jonë po ballafaqohet edhe me një sërë problemesh tjera të papunësisë, të lëvizjeve demografike, të koncepteve të ndryshme mbi vlerat dhe virtytet njerëzore, të cilat ndikojnë drejtpërsëdrejti në pjesëmarrjen e ulët të gruas në vendimmarrje dhe pabarazisë gjinore. Prandaj, Komuna jonë ka nevojë që të hartoj këtë strategji me anë të së cilës synojmë një shoqëri ku secili respektohet si duhet dhe të jetë në gjendje të realizojë potencialin që ka, pa dhunë dhe diskriminim.

Strategjia Komunale për Mbrojtje nga Dhuna në Familje për Komunën e Istogut, synon të:

- Të punojë në parandalimin e dhunës në familje dhe ngritjen e vetëdijes tek komuniteti për aspektet negative të këtij fenomeni;
- Të përmirësojë/ndërtojë sistemin e grumbullimit dhe shkëmbimit të të dhënave në mes të akterëve relevant;
- Të fuqizojë mekanizmat për reagim sa më të shpejtë ndaj rasteve të dhunës në familje dhe të përmirësojë koordinimin në mes anëtarëve të grupit gjatë menaxhimit të tyre;
- Të bëjë avokim dhe monitorim të zbatimit të politikave si dhe të sugjerojë ndryshime bazuar në përvojat më të mira nga terreni.

Fushat e veprimit dhe objektivat strategjike të këtij dokumenti janë:

Fushat e Veprimit A.

ELIMINIMI I PABARAZIVE GJINORE DHE DHUNËS NË FAMILJE

Deri në vitin 2027, strategjia komunale synon që të kontribuojë në ndryshimin e qasjes në familje dhe shoqërisë për eliminimin e pabarazisë gjinore dhe dhunës në familje.

Fushat e Veprimit B.

ARSIMIMI DHE INFORMIMI

Deri në vitin 2027, strategjia komunale synon një komunitet të mirë informuar, edukuar në çështjet e dhunës në familje, me profesionistë, të aftë dhe të përgatitur për trajnimin adekuat të viktimave të dhunës në familje dhe të komunitetit në përgjithësi.

Fushat e Veprimit C.

FUQIZIMI I BAZËS EKONOMIKE

Deri në vitin 2027, strategjia komunale synon në parandalimin, mbrojtjen dhe riintegrimin përmes mbështetjes ekonomike dhe dhënien e mundësive për mirëqenien e të mbijetuarave të Dhunës në Familje dhe të familjeve të tyre.

Fushat e Veprimit D.

FUQIZIMI DHE BASHKËPUNIMI NDËRINSTITUCIONAL

Deri në vitin 2027, strategjia komunale synon të ketë një koordinim më të mirë për parandalimin, mbrojtjen e viktimave të dhunës në familje dhe riintegrimin e tyre dhe të familjeve në jetën ekonomike dhe sociale të komunës.

Çdo objektiv strategjik është zbrëthyer më tej në disa objektiva specifike, për të cilat është zhvilluar një plan veprimi i detajuar me aktivitete. Institucionet përgjegjëse dhe partnerë si dhe vlerësime të tjera që lidhen me afatet kohore të zbatimit, kostot dhe planin e monitorimit.

KAPITULLI III

ANALIZA E SITUATËS DHE PROBLEMATIKA E DHUNËS NË FAMILJE

Dhuna në Familje nuk është një dukuri e re për qytetarët e komunës sonë, por edhe shoqërinë kosovare në përgjithësi. E shprehur në forma dhe intensitete të ndryshme ajo është trashëguar prej së shkuarës, por në ditët e sotme vërehen edhe shumë tipare të reja të shprehjes së saj. Analiza e shkurtër e situatës në Komunën e Istogut ka ndihmuar të qartësohet lista e problemeve dhe shkaqeve që i shkaktojnë ato. Shkaqet që ndikojnë në rritjen e shkallës së Dhunës në Familje janë të shumta, ndërmjet të cilave përmendim:

Pabarazitë gjinore: Në Kosovë, roli i gruas në proceset e zhvillimit shoqëror, ekonomik dhe politik është shumë i rëndësishëm, ndonëse ende në ditët e sotme ndeshemi me pabarazi gjinore të dukshme apo të fshehura. Pozita e pabarabartë gjinore ndikohet nga shkalla e ulët e punësimit të grave, vështirësitë që kanë në qasje të shërbimeve shëndetësore, niveli i ulët i integritit të grave në ekonomi dhe numri i vogël i grave në pozitave udhëheqëse në administratën publike.

Në Kosovë është krijuar një bazë e mirë ligjore sa i përket çështjes së barazisë gjinore dhe janë bërë hapa të dukshme në avancimin e pozitës së grave, ku Komuna e Istogut, krahas viteve të mëhershme, ka shënuar progres të dukshëm në avancimin e gruas. Të dhënat paraqesin një përfshirje më të madhe të grave në politikë, në arsim, e sektorë të tjerë. Megjithatë, ende nuk është arritur përfaqësimi i kënaqshëm gjinor, i paraparë në Ligjin për Barazi Gjinore, në të cilin përcaktohet se pjesëmarrja e barabartë e femrave dhe meshkujve, në institucione apo në nivel të pushtetit, është 50% me 50%.

Duke pasur parasysh trendët e varfërisë, shkallës së papunësisë, për një pjesë të popullsisë në Komunën e Istogut, femra mbetet në pozitë më të pafavorshme krahasuar me meshkujt si në lëmin e punësimit, nivelit të varfërisë, arsimit, si dhe pjesëmarrjen aktive në sferën publike dhe private.

Pabarazitë gjinore në gjendjen ekonomike: Në Komunën e Istogut ashtu si në tërë vendin, gjendja e vështirë ekonomike rëndon më shumë mbi gratë, të cilat kanë numrin më të madh të të punësuarve dhe nivelin më të ulët arsimor.

Në vitin 2021, numri i përgjithshëm i të punësuarve në Institucionet Komunale është 930 total, nga kjo shifër 405 meshkuj dhe 525 femra;

Në vitin 2022 numri i përgjithshëm i të punësuarve në Institucionet Komunale është 929, nga kjo shifër 413 meshkuj dhe 516 femra;

Në vitin 2023 numri i përgjithshëm i të punësuarve në Institucionet Komunale është 935 total, nga kjo shifër 456 meshkuj dhe 479 femra; Këto shifra tregojnë se gjendja ekonomiko sociale nuk është në nivel të kënaqshëm.

Probleme sociale të lidhura me dhunën në familje: Martesat e hershme janë një ndër dukuritë evidente në komunën e Istogut që prek vajzat dhe djemtë, ndonëse vajzat janë në numër më të madh dhe përballen me pasoja më të shumta. Martesat e hershme privojnë të rinjtë, e sidomos vajzat nga arsimimi dhe zhvillimi i perspektivave afatgjata. Vajzat linden fëmijë në moshën e tyre më të hershme, mbeten të izoluara nga shoqet, shokët dhe familja e tyre. Gratë e reja nuk mund të dalin vetëm, pa pajtimin e burrit apo anëtarëve tjerë të familjes dhe nuk fitojnë të ardhura, po ashtu si shkaktar ekonomik është edhe ndarja jo e barabartë nga trashëgimia familjare pikërisht kemi cenim ndaj të drejtave të njeriut dhe diskriminim gjinore duke i trashëguar paragjykimet dhe stereotipet, ndaj mbeten të varura ekonomikisht dhe nuk janë vendimmarrëse në ekonominë familjare. Për këto arsye, këto gra të reja janë më të prekura nga dhuna në familje. Sipas disa të dhënave, numri i rasteve të paraqitura në Qendrën për Punë Sociale (QPS) – Istogut për dhënien e pëlqimit për martesë të hershme ndryshon:

viti 2021: Numri i rasteve - 2

viti 2022: Nuk ka pasur raste

viti 2023: Numri i rasteve - 1

Numri i rasteve është dukshëm më i madh, por për shumë prej tyre nuk ka raportime.

Dhuna në Familje sjell shumë pasoja në komunitet, të cilat kanë një numër të madh efektesh të padëshiruara:

Kriza familjare: Avancimi i rolit të gruas në shoqëri dhe pozita e saj në familje ka ndryshuar në kuptimin e pavarësisht më të madh të saj, marrjes së iniciativave, edukimit dhe arsimimit, fakte të cilat kanë ndikuar në ndryshimin e roleve në familje dhe shoqëri. Kriza familjare në periudhën e pas luftës në Kosovë ka shkaqe të ndryshme: lëvizja e popullatës nga fshatrat në qytete, kalimi nga familjet e zgjeruara dhe të mëdha në familje më të vogla. Të tilla ndryshime shihen si faktorë mbrojtës (kur shmanget ndikimi patriarkal prej brezave më të vjetër), por edhe faktorë rreziku njëherësh, si pamundësia e mbrojtjes në rastet e dhunës në familje të nxitura nga papunësia, konfliktet dhe mentalitetit mes gjeneratave, etj.

RRITJA E DIVORCEVE NË SHOQËRI: Numri i divorceve ndryshon nga viti në vit. Në vitin 2021 ka pasur 24 kërkesa për divorc, në vitin 2022 kanë qenë 38 kërkesa, ndërsa në vitin 2023 janë 22 kërkesa. Sa i përket rritjes së numrit të divorceve nga viti në vit, nuk kemi arritur të nxjerrim ndonjë përfundim, këto statistika janë nga Qendra për Punë Sociale.

Nga tregues statistikor, numri i rasteve të dhunës në familje të raportuara në Shtëpinë e Sigurtë edhe pse kjo Shtëpi e Sigurtë mbulon Regjionin e Istogut për vitin 2021 janë strehuar gjithsej 8 gra dhe 5 fëmijë, prej tyre 6 gra dhe 3 fëmijë nga komuniteti shqiptar, 1 grua dhe 2 fëmijë nga komuniteti rom si dhe 1 grua nga komuniteti boshnjak. Ndërsa në vitin 2022 janë strehuar 3 gra dhe 2 fëmijë gjithsej, prej tyre 1 grua nga komuniteti shqiptar, 1 nga komuniteti boshnjak, 1 grua nga komuniteti rom. Në vitin 2023 janë strehuar gjithsej 11 gra dhe 8 fëmijë, prej tyre

6 gra nga komuniteti shqiptar, 3 komuniteti rom dhe 2 nga komuniteti boshnjak ndaj të cilave është ushtruar dhunë në familje, qëndrimi i këtyre viktimave nuk është e definuar në mënyrë të saktë, sepse ndodhin raste që të qëndrojnë edhe me tepër se 6 muaj deri në Vendimet Gjyqësore

Në bazë të statistikave nga Policia e Kosovës raportohet se në vitin 2021 kemi pasur 73 raste të dhunës në familje, prej tyre 63 janë viktime femra dhe 13 viktime meshkuj, nga të cilët 56 nga komuniteti shqiptar, 5 ashkali dhe 15 egjiptian, ndërsa duke ju referuar moshës i përfshin:

- 16-20 vjeç janë 7 raste
- 20-30 vjeç janë 13 raste
- 30-40 vjeç janë 30 raste
- 40-50 vjeç janë 16 raste
- 50-60 vjeç janë 6 raste
- 60-70 vjeç janë 3 raste
- 70-80 vjeç janë 2 raste

Ndërsa në vitin 2022 raportohet se kemi pasur 47 viktime të dhunës në familje prej tyre 41 femra dhe 6 meshkuj, nga të cilët 37 nga komuniteti shqiptarë, 1 boshnjak, 2 rom dhe 6 egjiptian, ndërsa duke ju referuar moshës i përfshin:

- 0-18 janë 3 raste
- 18-20 janë 2 raste
- 20-30 janë 18 raste
- 30-40 janë 8 raste
- 40-50 janë 7 raste
- 50-60 është 2 raste
- 70-80 është 1 rast

Ndërsa në vitin 2023 raportohet se kemi pasur 67 viktime të dhunës në familje prej tyre 49 femra dhe 18 meshkuj, nga të cilët 49 nga komuniteti shqiptarë, 4 boshnjak, 1 rom, 3 ashkali dhe 9 egjiptian, ndërsa duke ju referuar moshës i përfshin:

- 0-18 janë 15 raste
- 18-20 janë 2 raste
- 20-30 janë 13 raste
- 30-40 janë 21 raste
- 40-50 janë 8 raste
- 50-60 janë 4 raste
- 60-70 janë 3 raste
- 70-80 janë 2 raste

Pasi që qëndrimi në strehimoren “Shtëpia e Sigurtë” është i përkohshëm, deri në 6 muaj, por në strehimore ndodh që për ndonjë rast më specifik strehimi ti vazhdohet deri në 1 vit, por varësisht nga rasti ndodh që edhe deri në dy vite. Viktimat e dhunës në familje, pas qëndrimit gjatëmuajor transferohen në strehimoret tjera (në regjionet tjera të Republikës së Kosovës), ku në çdo strehimore qëndrimi i tyre zgjat jo më tepër se gjashtë muaj. Mandej këto viktime të dhunës, nuk kanë zgjidhje tjetër, ose të kthehen në shtëpinë e gjinisë së tyre, ku shpeshherë ndodhë që mos ti pranojnë edhe ato, ose të kthehen sërish tek kryerësi i cili ka ushtruar dhunë ndaj tyre, pasi që nuk mund të bëjnë zgjidhje tjetër.

Krahas numrit të raportuar, rastet e dhunës në familje mbeten më tepër raste të izoluara dhe shumë pak të raportuara. Nga ndryshimet e statistikave nga viti në vit, vërehet se ka një rritje të raportimit të rasteve të dhunës në familje në institucionet gjegjëse, që na bëjnë të kuptojmë se është rritur dukshëm vetëdijesimi qytetar për të raportuar dhunën krahasuar me periudhat e mëhershme, por njëkohësisht është rritur edhe besimi qytetar në institucionet që luftojnë këtë fenomen.

Viktima të dhunës në familje, marrë për bazë statistikën e vitit 2021, 2022 dhe 2023, kryesisht janë nga gjinia femërore.

Frika dhe ndërjegjësimi ulët për çështjet e dhunës në familje: Mos raportimi i dhunës në familje nga viktimat është ndër fenomenet më të shpeshta, pasi konsiderohet turp dhe një çështje që nuk duhet të dalë jashtë mureve të shtëpisë.

Mospranimi i dhunës seksuale: Për shkak të stigmës dhe ndëshkimit vërehet mos raportim i dhunës nga ana e viktimave dhe për këtë dhuna seksuale rezulton më pak e raportuar ose nuk ekziston fare në krahasim me dhunën fizike.

Probleme lidhur me trashëgiminë: Sa i përket procedurave të shqyrtimit të trashëgimisë, shumë herë ndodh që gruaja nuk njoftohet fare ose përjashtohet nga diskutimi për masën trashëgimore, qoftë në pozitën e bashkëshortes, nënës apo motrës dhe në këtë mënyrë diskriminohet. Veç kësaj, organi kompetent komunal për mbajtjen e librit amzë të vdekjeve ka për detyrë që në aktvdekje të shënojë emrat e trashëgimtarëve femra dhe meshkuj dhe assesit të mos i diskriminojë femrat.

KAPITULLI 4: KOHËZGJATJA E ZBATIMIT TË STRATEGJISË DHE INSTITUCIONET E PËRFSHIRA

Shtirirja kohore e strategjisë

Strategjia Komonale për Mbrojtje nga Dhuna në Familje është paraparë si një strategji 4 vjeçare që do të zbatohet në periudhën 2024-2027.

Institucionet zbatuese dhe partnere

Komuna Istogut është institucioni kryesor zbatues i strategjisë me drejtoritë përkatëse si dhe Mekanizimin Koordinues kundër Dhunës në Familje që do të kontribuon në promovimin e ligjeve për mbrojtje nga dhuna në familje, si dhe atë të trashëgimisë dhe familjes, informim që ndikon në parandalimin e këtij fenomeni. Këto organe kanë për detyrë që të promovojnë mundësi të barabarta për të gjithë, pa marrë parasysh përkatësinë gjinore, fetare, etnike, moshë e racë, t'i promovojë vlerat për të drejtat e njeriut, si dhe të kujdeset për zbatimin e standardeve dhe raportimin mbi realizimin e tyre.

Ndër institucionet e tjera të përfshira në zbatimin e elementeve të caktuara të kësaj strategjie janë:

Policia e Kosovës, Komiteti Komunal për Siguri në Bashkësi – KKSB , Këshilli i Veprimt Rinor Lokal, OJQ-të.

Zyra për Punësim: Në koordinim me Qendrën për Punë Sociale, regjistron dhe evidenton personat, të cilët lajmërohen në zyrë, ndaj të cilëve është ushtruar dhunë në familje. Këtyre personave në cilësi të punëkërkuësve, ju ofrohet: këshillim profesional, informim mbi mundësitë e punësimit, përgatitje dhe ndërmjetësim në punësim, informim për aftësim dhe riaftësim profesional me qëllim përgatitjen për nevojat e tregut të punës.

Mbrojtësi i viktimave i cili bashkëpunon ngushtë me institucionet e tjera që ofrojnë ndihmë për viktimat e Dhunës në Familje, dhe lloje të tjera të dhunës apo trafikimit me qenie njerëzore etj, si Policinë, QPS, Prokurorinë, Gjykatën, QKMF, Spitalin, Strehimoren, etj. Ndër detyrat e tij është të informojë viktimën për të drejtat ligjore, të parapara sipas ligjeve në fuqi për dhunën në familje, të parapërgatitë viktimën për seancat gjyqësore, e shoqëron gjatë seancave si në Prokurori dhe Gjykatë, etj.

KAPITULLI 5:

AKTIVITETET NË ZBATIM TË STRATEGJISË

(Plani i Veprimit të kësaj Strategjie gjendet i bashkëlidhur në Shtojcën 1)

Arritja e objektivave strategjike të kësaj Strategjie është paraparë të kryhet përmes zbrërthimit të tyre në disa objektiva specifike me aktivitetet përkatëse.

Aktivitetet në Planin e Veprimit janë renditur sipas tri shtyllave bazë të përcaktuara edhe në Planin e Veprimit të Kosovës: **Parandalim, Mbrojtje dhe Riintegrim**. Për arritjen e objektivave të kësaj Strategjie, aktivitetet janë specifikuar edhe sipas prioritetit për zbatim:

Afat Shkurtra: aktivitete të rëndësishme që duhet të zbatohen brenda një afati kohor të shkurtër 6 muaj – 1 vit. Të tilla mund të jenë ngritja dhe forcimi institucional për adresimin e Dhunës në Familje, çështje që lidhen me forcimin e mbrojtjes etj.

Afat Mesme: aktivitete të rëndësishme që duhet zbatohen brenda periudhës kohore 1-2 vjeçare. Ndër aktivitete të tilla mund të jenë edhe ato që kërkojnë fonde, të cilat duhet të sigurohen nga institucionet gjegjëse për implementimin e kësaj strategjie.

Afat Gjata: janë renditur të gjitha aktivitetet të cilat synojnë konsolidimin dhe qëndrueshmërinë afatgjatë të mbështetjes që u jepet të mbijetuarave prej Dhunës në Familje, shërbimeve cilësore, etj.

Aktivitete në vijimësi: janë aktivitete, të cilat do të kryhen prej institucioneve zbatuese dhe atyre partnere në vijimësi, si pjesë e punës së tyre. Ndër to mund të përmendim aktivitetet që kanë të bëjnë me parandalimin, informimin dhe vetëdijesimin e komunitetit.

Objektivat specifike dhe disa prej aktiviteteve të planifikuara në Planin e Veprimit renditen si më poshtë:

**FUSHA E VEPRIMIT –
A. ELIMINIMI I PABARAZIVE GJINORE DHE DHUNËS NË FAMILJE**

Objektiv Specifik A.1.

Eliminimi i stereotipeve gjinore për luftimin e dhunës në familje:

Aktivitetet:

- Fushata vetëdijësuese dhe kampanja informuese mediatike për publikun e gjerë në komunën e Istogut
- Trajnimet për barazi gjinore dhe dhunën në familje me përfaqësues të institucioneve komunale

Objektiv Specifik A.2.

Ngritja e vetëdijesimit të grave dhe të rinjve, institucioneve dhe OJQ-ve për pasojat e dhunës në familje dhe të pabarazive gjinore.

Aktivitetet:

- Fushata (drama me temë të barazisë gjinore dhe dhunës në familje , ligjërata, ese, dhe piktura me të rinjtë dhe grupe të ndryshme të interesit)
- Takime me gra dhe vajza në fshatra për të drejtat e tyre ligjore, me fokus në Dhunën në Familje. Gjatë takimeve do të shpërndahen informacione dhe fletëpalosje
- Debate të hapura dhe emisione televizive me tematika rreth Dhunës në Familje, me përfaqësues të institucioneve dhe të OJQ-ve

Objektiv Specifik A.3.

Fuqizimi i rolit të gruas në shoqëri përmes promovimit dhe rritjes së numrit të femrave në pozicionet vendimmarrëse

Aktivitetet:

- Ndarja e përvojave të suksesshme të grave në pozita udhëheqëse gjatë takimeve me gratë dhe komunitetin

**FUSHA E VEPRIMIT –
B. ARSIMIMI DHE INFORMIMI**

Objektiv Specifik B.1:

Ndërgjegjësimi i nxënësve dhe prindërve të Arsimit të Mesëm të Ulët dhe Arsimit të Mesëm të Lartë për çështjet e Dhunës në Familje dhe LMDHF

Aktivitete:

- Aktivitete informuese nëpërmjet mekanizmit koordinues, në kuadër të orëve mësimore dhe të fletëpalosjeve, broshurave, etj
- Informimi i prindërve për mekanizmin koordinues nëpërmjet zyrtarëve të arsimit
- Aktivitete informuese dhe edukuese në kuadër të programit të aktiviteteve shkollore me pjesëmarrjen e nxënësve (orë mësimore, fushata, fletëpalosje)

Objektiv Specifik B.2:

Ngritja e kapaciteteve të mësimdhënësve të Edukatës Qytetare lidhur me Dhunën në Familje dhe trajtimin e saj

Aktivitete:

- Organizimi i trajnimeve të mësimdhënësve të Edukatës Qytetare për çështje të Dhunës në Familje
- Organizimi i shkëmbimit të përvojave përmes vizitave studimore të specialistëve të kësaj fushe

Objektiv Specifik B.3:

Ulja e numrit të nxënësve që braktisin shkollën e mesme të ulët dhe të lartë si rezultat i Dhunës në Familje, në zonat rurale apo komunitete të ndryshme

Aktivitete:

- Kryerja e hulumtimeve sociologjike mbi shkaqet kryesore të braktisjes së shkollës prej nxënësve
- Vetëdijësimi nëpërmjet liderëve të komuniteteve dhe ndërmjetësuesve përmes takimeve dhe punës me familje të veçanta që shfaqin probleme të Dhunës në Familje
- Aplikimi i masave ligjore që sanksionojnë braktisjen e shkollës

**FUSHA E VEPRIMIT –
C: FUQIZIMI I BAZËS EKONOMIKE**

Objektiv Specifik C.1:

Fuqizimi ekonomik i viktimave të dhunës në familje në përkrahjen për punësim dhe vetëpunësim

Aktivitete:

- Regjistrimi, evidentimi dhe orientimi i viktimave të Dhunës në Familje
- Ofrimi i këshillave në prezantimin e dokumentacionit për aplikim të suksesshëm sipas tregut të punës
- Hartimi i kuadrit nënligjor, përmes nxjerrjes së një vendimi në nivel komunal, për lirin nga taksat komunale për rastet e dhunës në familje në rastet e hapjes së një biznesi të ri

Objektiv Specifik C.2:

Mbështetje socio-ekonomike të mbijetuarve të Dhunës në Familje

Aktivitete:

- Ofrimi i trajnimeve për ngritjen profesionale, informacioneve për mundësitë për biznes
- Ofrimin e mbështetjes ekonomike me fond të veçantë prej komunës
- Ndarja e subvencioneve për familjet në zonën rurale përmes ndarjes së subvencioneve për bujqësi si dhe hapja e bizneseve të vogla
- Përkrahja e Strehimore, rritja e kapacitetit për shkak të numrit të strehuarve jo i mjaftueshëm për kryerjen e shërbimeve dhe mbështetjen e të mbijetuarve të dhunës në familje si dhe bashkëpunimi me mekanizmat që merren me çështjet e dhunës në familje

Objektiv Specifik C.3:

Zgjidhje e strehimit për rastet e të mbijetuarve të Dhunës në Familje

Aktivitete:

- Ofrimin e mbështetjes ekonomike përmes pagesës së qirasë për rastet e pazgjidhura

FUSHA E VEPRIMIT –

D: FUQIZIMI DHE BASHKËPUNIMI NDËRINSTITUCIONAL

Objektiv Specifik D.1:

Fuqizimi i Mekanizmit koordinues në nivel të komunës

Aktivitete:

- Takime me strukturat udhëheqëse të komunës për qartësimin e roleve dhe përgjegjësi
- Takime periodike të Mekanizmit Koordinues kundër Dhunës në Familje për shkëmbim informacioni dhe koordinim aktivitetesh

Objektiv Specifik D.2:

Rritja e vetëdijes për identifikimin sa më të hershëm të situatave të rrezikut për Dhunën në Familje prej secilit institucion dhe planifikimin e masave parandaluese

Aktivitete:

- Identifikimi i rasteve të dhunës në familje
- Regjistrimi në data bazë dhe vlerësimi i nevojave të të mbijetuarve të dhunës në familje

KAPITULLI 6

PLANI I MONITORIMIT DHE I VLERËSIMIT TË PROGRESIT NË ZBATIM

Për monitorimin dhe zbatimin e kësaj strategjie obligohet Komuna e Istogut dhe drejtoritë përkatëse në këtë dokument.

Institucionet përgjegjëse për zbatimin e aktiviteteve të saj si dhe ato partnere duhet të informojnë në mënyrë të rregullt Zyrën e Kryetarit - me anë të të dhënave mbi arritjen e objektivave dhe realizimin e aktiviteteve të përcaktuara.

Të paktën një herë në vit, Kryetari i Komunës raporton në Kuvendin e Komunës mbi progresin në zbatimin e strategjisë sipas treguesve të përcaktuar për çdo drejtim strategjik.

SHTOJCA 1: PLANI I VEPRIMIT

Komuna Istogut

PLANI VEPRIMIT PËR MBROJTJE NGA DHUNA NË FAMILJE
(2024 – 2026)

FUSHA E VEPRIMIT – A. ELIMINIMI I PABARAZIVE GJINORE DHE DHUNËS NË FAMILJE				
Deri në vitin 2026, strategjia lokale synon të ndryshoj qasjen në familje dhe shoqëri për eliminimin e pabarazisë gjinore dhe dhunën në familje				
Objektivat specifike	Aktivitete	Koha e zbatimit Sipas shtyllave: <u>P</u> arandalim, <u>M</u> brojtje, <u>R</u> iintegrim Sipas kohës së zbatimit: ASH – Afatshkurtër, AM – Afatmesëm; AGJ – Afatgjatë Aktivitet në vijëmesi,	Indikator i suksesit	Institucionet përgjegjëse për zbatim
A.1. Eliminimi i stereotipeve gjinore për luftimin e dhunës në familje	1.1 Fushata vetëdijësuese dhe kampanja informuese mediatike për publikun e gjere në komunën e Istogut 1.2 Trajnimet për Barazi gjinore dhe dhunën në familje me përfaqësues të institucioneve vendore	P+M+R ASH+AM P+M+R ASH	Prej rreth 39.200 banorëve , rreth 30% e tyre kanë marr mesazhin dhe janë bërë pjesë e aktiviteteve ndërgjegjëse	Institucioni Përgjegjës: Sektori për të Drejtat e Njeriut dhe Komunitete, QPS Institucione Partnere: Komuna OJQ-te Media lokale
A.2. Ngritja e vetëdijesimit të grave dhe të rinjve , institucioneve dhe bizneseve për pasojat	2.1 Fushata (drama, me temë të barazisë gjinore dhe dhunës në familje , ligjërata, ese, dhe piktura) me të rinjtë	P Aktivitet në vijëmesi	Rritja e përqindjes së grave dhe vajzave të ndërgjegjësuar nga 30% në 45%	Institucioni Përgjegjës: OJQ-te

e dhunës në familje dhe të pabarazisë gjinore				Institucione Partnere: Komuna Bizneset Donatorë
A.3. Fuqizimi i rolit të gruas në shoqëri përmes promovimit dhe rritjes së numrit të femrave në pozitat vendimmarrëse	3.1 Ndarja e përvojave të suksesshme të grave në pozita udhëheqëse gjatë takimeve me gratë dhe komunitetin	Aktivitet në vijimësi	Rritja e numrit të grave në pozita udhëheqëse deri në 50%	Institucioni Përgjegjës: Komuna Kryetari i Komunës Njësia për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore Sektori për të Drejtat e Njeriut dhe Komunitete
FUSHA E VEPRIMIT – B. ARSIMIMI DHE INFORMIMI				
Deri në vitin 2026, strategjia lokale synon një komunitet të mirë informuar, edukuar në çështjet e dhunës në familje, me profesionistë të aftë dhe të përgatitur për të parandaluar, njohur dhe kualifikuar për trajtimin adekuat të viktimave të dhunës në familje dhe të komunitetit në tërësi				
Objektivat specifike	Aktivitete	Lidhja me Strategjinë Kombëtare dhe Koha e zbatimit sipas shtyllave: Parandalim, Mbrojtje, Riintegrim Sipas kohës së zbatimit: ASH – Afatshkurtër, AM – Afatmesëm; AGJ – Afatgjatë Aktivitet në vijimësi	Indikator i suksesit	Institucionet përgjegjëse për zbatim

B.1 Ndërgjegjësimi i nxënësve dhe prindërve të AMU dhe AML për çështjet e DHF dhe LMDF	1.1 Aktivitete informuese nëpërmjet mekanizmit koordinues, në kuadër të orëve mësimore dhe të fletëpalosjeve, broshurave, etj	P+M+R Aktivitet në vijimësi	Deri në vitin 2026, rreth 50% e nxënësve dhe prindërve janë të ndërgjegjësuar për LMDF dhe DHF	Institucioni Përgjegjës: Mekanizmi Koordinues Kundër Dhunës në Familje Institucione Partner: Drejtoria e Arsimit, OJQ-të
	1.2 Informimi i prindërve për mekanizmin koordinues nëpërmjet zyrtareve të arsimit	P Aktivitet në vijimësi		
	1.3 Aktivitete informuese dhe edukuese në kuadër të programit të aktiviteteve shkollore me pjesëmarrjen e nxënësve (orë mësimore, fushata, postera)	P ASH + AM		
B.2 Ngritja profesionale e mësimdhënësve të Edukatës Qytetare lidhur me DHF dhe trajtimin e saj	2.1 Organizimi i trajnimeve të mësimdhënësve të Edukatës Qytetare për çështje të DHF	P Aktivitet në vijimësi	Deri në vitin 2026, 30% e orëve të Edukatës Qytetare do të kalojnë në tematika të DHF	Institucioni Përgjegjës: Drejtoria e Arsimit Institucione Partner: OJQ
	2.2 Ngritja e qendrave didaktike të integruara me programe të veçanta për trajnimin mbi çështje të DHF	P AM		
	2.3 Organizimi i vizitave studimore për shkëmbimin e përvojave me vendet e rajonit	P AM		

<p>B.3 Ulja e numrit të nxënësve që braktisin shkollën e ulët dhe të lartë si rezultat i DHF, në zonat rurale apo komunitete të ndryshme</p>	<p>3.1 Kryerja e hulumtimeve sociologjike mbi shkaqet kryesore të braktisjes së shkollës prej nxënësve të familjeve ku ushtrohet dhunë</p>	<p>P+M+R ASH</p>	<p>Deri në vitin 2026, numri i nxënësve që braktisin shkollën prej DHF ulët nga <u>5% në 3%</u></p>	<p>Institucioni Përgjegjës: Drejtoria e Arsimit</p>
	<p>3.2 Vetëdijësimi nëpërmjet liderëve të komuniteteve dhe ndërmjetësuesve përmes takimeve dhe punës me familje të veçanta që shfaqin probleme të DHF</p>	<p>P+M+R ASH+AM</p>		<p>Institucione Partner: Mekanizmi Koordinues Kundër Dhunës në Familje Qendra për Punë Sociale</p>
	<p>3.3 Monitorimi i aplikimit të masave ligjore që sanksionojnë braktisjen e shkollës</p>	<p>P+M ASH+AM</p>		

FUSHA E VEPRIMIT – C. FUQIZIMI I BAZËS EKONOMIKE

Deri në vitin 2026, strategjia lokale synon në parandalimin, mbrojtjen dhe riintegrimin përmes mbështetjes ekonomike dhe dhënien e mundësive për mirëqenien e të mbijetuarave të DHF dhe të familjeve të tyre

Objektivat specifike	Aktivitetet	Lidhja me Strategjinë Kombëtare dhe Koha e zbatimit sipas shtyllave: <u>Parandalim, Mbrojtje, Ri integrim</u> Sipas kohës së zbatimit: ASH – Afatshkurtër, AM – Afatmesëm; AGJ – Afatgjatë Aktivitetet në vijimësi	Indikatori i suksesit	Institucionet përgjegjëse për zbatim
C.1 Fuqizimi ekonomik i viktimave të dhunës në familje në përkrahjen për punësim dhe vetëpunësim	1.1 Regjistrimi, evidentimi dhe orientimi i viktimave të DHF pranë komunës	M+R AM	Brenda 3 viteve sistemi i regjistrimit dhe orientimit behët funksional sipas standardeve kombëtare në përpunim	Institucioni Përgjegjës: Komuna Institucione Partner: Qendra për Punë Sociale Zyra e Punësimit Donatorë Sipas përcaktimit të standardit kombëtar
	1.2 Ofrimi i këshillave në prezantimin e dokumentacionit për aplikim të suksesshëm sipas tregut të punës	M+R Aktivitetet në vijimësi		
	1.3 Hartimi i kuadrit nënligjor, përmes nxjerrjes së një vendimi në nivel komunal, për lirim nga taksat komunale në rastet e hapjes së një biznesi të ri	M+R ASH		

C.2. Mbështetje socio ekonomike të mbijetuarave të DHF	2.1 Ofrimi i trajnimeve për ngritjen profesionale, informacioneve për mundësitë për biznes	M+R Aktivitete në vijimësi	50% e grave përfitojnë nga shërbimet në këtë kategori	Institucioni Përgjegjës: Komuna Drejtoria për Mirëqenie Sociale Drejtoria e Zhvillimit Ekonomik Sektori për të Drejtat e Njeriut dhe Komunitete Institucione Partner: OJQ - të Donatorët,
	2.2 Ofrimin e mbështetjes ekonomike me fond të veçantë prej komunës	M+R AM		
	2.3 Ndarja e subvencioneve për familjet në zonën rurale përmes ndarjes së subvencioneve dhe përkrahja e bizneseve të vogla	P+M+R AM		
	2.4 Përkrahje e strehimore "Shtëpia e Sigurtë" për kryerjen e shërbimeve dhe mbështetjen e të mbijetuarave të DHF	M+R Aktivitete në vijimësi		
C.3. Zgjidhje afatmesme e strehimit për rastet e të mbijetuarave të DHF	3.1 Pagesa e qirasë për vendstrehimin e viktimave të dhunës në familje	M+R Aktivitete në vijimësi		Institucioni Përgjegjës: Komuna Institucione Partner: Donatorë
	3.2 Ofrimin e mbështetjes ekonomike përmes pagesës së qirasë për rastet e pazgjedhura	M+R AM		

FUSHA E VEPRIMIT – D. FUQIZIMI DHE BASHKËPUNIMI NDRËNSTITUCIONAL

Deri në vitin 2026, strategjia lokale synon të ketë institucione funksionale dhe të mirë koordinuara për parandalimin, mbrojtjen e viktimave të dhunës në familje dhe riintegrimin e tyre dhe të familjeve në jetën ekonomike dhe sociale të komunës.

Objektivat specifike	Aktivitete	Lidhja me Strategjinë Kombëtare dhe Koha e zbatimit sipas shtyllave: <u>P</u> arandalim, <u>M</u> brojtje, <u>R</u> iintegrim Sipas kohës së zbatimit: ASH – Afatshkurtër, AM – Afatmesëm; AGJ – Afatgjatë Aktivitete në vijimësi	Indikator i suksesit	Institucionet përgjegjëse për zbatim
D.1 Institucionalizimi i Mekanizmit Koordinues kundër Dhunës në Familje në nivel të komunës	1.1 Takime me strukturat udhëheqëse të komunës për qartësimin e roleve dhe përgjegjësi 1.2 Takime periodike të Mekanizmit Koordinues kundër Dhunës në Familje për shkëmbim informacioni dhe koordinimin e veprimeve konkrete.	P+M+R ASH P+M+R Aktivitet në vijimësi	Të paktën 4 takime të organizuara çdo vit si dhe takime	Institucioni Përgjegjës: Mekanizimi Koordinues kundër Dhunës në Familje- Koordinatorja

<p>D.2 Rritja e vetëdijes për identifikimin sa me të hershem të situatave të rrezikut për DHF prej secilit institucion dhe planifikimin e masave parandaluese</p>	<p>2.1 Hartimi i formularëve të posaçëm për raportimin e rasteve të rrezikut për DHF dhe rasteve të identifikuara</p>	<p>P+M ASH</p>	<p>Deri në fund të vitit 2026 institucionet e komunës do të kenë të ngritur sistemin e identifikimit, regjistrimit dhe vlerësimit të rasteve të DHF.</p>	<p>Institucioni Përgjegjës: Mekanizmi Koordinues kundër Dhunës në Familje Qendra për Punë Sociale Policia</p>
<p>2.3 Identifikimi i shkaqeve që paraprijnë rastet e DHF përmes analizimit me anë të anketimeve në shkolla, institucione shëndetësore, diskutimeve mediatike me specialistë</p>	<p>P+M AGJ</p>	<p>Të dhënat për shkaqet dhe situatën janë të mbledhura në bazë periodike</p>	<p>Institucione Partner: OJQ, shkolla</p>	
<p>2.4 Planifikim i punës dhe mbështetjes institucionale për grupet me të cënueshme për DHF (përfshirë pleqtë, të rinjtë dhe personat me aftësi të kufizuara)</p>	<p>P+M+R AGJ</p>	<p>Numri i rasteve të ndihmuara/rehabilituara</p>		

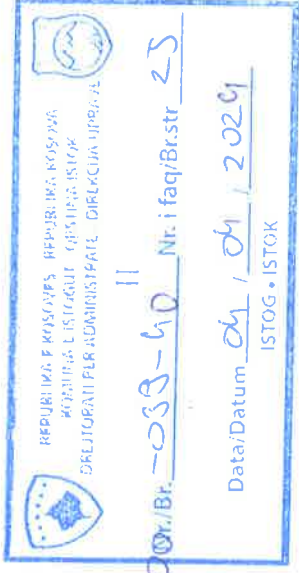
Kryesuesi i Kuvendit

Z. Enver Rugova

Republika e Kosovës
Republika Kosovo
Republic of Kosovo

Komuna e Istogut
Opština Istok
Municipality of Istog

00Br.53/2024

Datum: 29.03.2024

OPŠTINA ISTOK

OPŠTINSKA STRATEGIJA ZA ZAŠTITU OD NASILJA U PORODICI (2024 - 2027)
I
AKCIONI PLAN ZA ZAŠTITU OD NASILJA U PORODICI (2024 – 2026)

Februar, 2024

Prijavljivanje slučajeva nasilja u porodici

Kontakti:

Besplatan broj 0800 19999 - Policija Kosova /
044/049 - 278809 Sigurna kuća /
039 - 451 140 – Centar za socijalni rad /
192 - Hitni pozivi/

SADRŽAJ

- POGLAVLJE 1: SAŽETAK UVOD
- POGLAVLJE 2: SVRHA I STRATEŠKI CILJEVI OD STRATEGIJA
- POGLAVLJE 3: ANALIZA STANJA I PROBLEMA OD NASILJE U PORODICI
- POGLAVLJE 4: TRAJANJE IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE I INSTITUCIJE UKLJUČENO
- POGLAVLJE 5: AKTIVNOSTI U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE
- POGLAVLJE 6: PLAN MONITORINGA I EVALUACIJE NAPREDAK U IMPLEMENTACIJI
- DODATAK 1: AKCIONI PLAN

ZAHVALNICA

Nacrt – Opštinske strategije za zaštitu od nasilja u porodici (2024 – 2027), jedan je od važnih dokumenata Opštine Istok, čija je izrada usledila nakon dugog procesa diskusija i konkretnih doprinosa mnogih relevantnih institucija koje rade na ovoj oblasti. Njihov angažman i doprinos dali su rezultate rada koji se nalazi na stranicama ovog značajnog dokumenta za prevenciju nasilja u porodici u našoj opštini.

Radna grupa za izradu Strategije i Akcionog plana posebno se zahvaljuje opštinskim institucijama na datom doprinosu gde daju prioritet merama za prevenciju nasilja u porodici, u ovom slučaju se zahvaljujemo nadležnim direkcijama opštine Istok kao i Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici.

Na osnovu Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi (Službeni list Republike Kosovo br. 28/2008), na osnovu Zakona br. 08/L-185 o prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici i nasilja nad Žene i rodno zasnovano nasilje, ...u Nacionalnoj strategiji za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad ženama 2022-2026 i Administrativnom uputstvu (VRK) br. 07/2018 za planiranje i izradu strateških dokumenata i Planovi Akcija.

POGLAVLJE I

SAŽETAK UVOD

Izrada i implementacija Opštinske strategije i Akcionog plana za zaštitu od nasilja u porodici za Opštinu Istok, omogućava koordinaciju postojećih napora svih odeljenja i opštinskih upravnih institucija i nevladinih organizacija. Jedini cilj ovih zajedničkih napora je prevencija i suzbijanje nasilja u porodici i pomoć adekvatnom razvoju i dobrobiti našeg celokupnog društva.

Prevencija i suzbijanje nasilja u porodici zahteva angažman različitih javnih i privatnih struktura, kako bi se raspravljalo i rešavalo različita pitanja kao što su obrazovanje, zdravlje, socijalne usluge, zapošljavanje, pravosuđe, porodica, deca i stari itd. Sva ova pitanja sadrže probleme koji se moraju rešavati kroz razvojne procese društva u celini. Strukture odlučivanja, zajedno sa nevladinim organizacijama, imaju obaveze u implementaciji ove strategije, koje proizilaze iz specifičnih funkcija i uloge koju imaju u društvu.

Ovaj dokument ima za cilj da pruži pomoć u postizanju najviših standarda u rešavanju pitanja nasilja u porodici, kao deo napora Opštine Istok. Ova strategija se odnosi na implementaciju i provođenje zakonskog okvira protiv nasilja u porodici u celini, koji, između ostalog, naglašava:

1. Izraditi politike na lokalnom nivou za prevenciju, zaštitu i obezbeđivanje usluge za žrtve i počiniocce nasilja u porodici.
2. Finansijska podrška prihvatilištima koja podržavaju majke sa decom, proporcionalno broju slučajeva iz opštine Istok koji su zbrinuti kao žrtve nasilja u porodici

Izrada ove strategije je sprovedena kroz dugotrajan proces učešća, pod rukovodstvom opštine, najviših menadžera i odgovornog osoblja različitih direkcija uključenih u proces, zajedno sa svim drugim institucijama na opštinskom nivou.

POGLAVLJE II

SVRHA I STRATEŠKI CILJEVI OPŠTINSKE STRATEGIJE PROTIV NASILJA U PORODICI

Pored ekonomskih poteškoća, naše društvo se suočava i sa nizom drugih problema nezaposlenosti, demografskih kretanja, različitih koncepata o ljudskim vrednostima, koji direktno utiču na nisko učešće žena u odlučivanju i rodnu neravnopravnost. Dakle, naša Opština treba da izradi ovu strategiju kroz koju težimo društvu u kojem će svako biti na pravi način poštovan i u mogućnosti da realizuje svoje potencijale, bez nasilja i diskriminacije.

Opštinska strategija za zaštitu od nasilja u porodici za opštinu Istok ima za cilj:

- Raditi na prevenciji nasilja u porodici i podizanju svesti u zajednici o negativnim aspektima ove pojave;
- Poboľjšati/izgraditi sistem prikupljanja i razmene podataka između relevantnih aktera;
- Ojačati mehanizme za najbržu reakciju na slučajeve nasilja u porodici i poboľjšati koordinaciju između članova grupe tokom njihovog upravljanja;
- Zagovarati i pratiti implementaciju politika kao i predlagati promene na osnovu najboljih iskustava sa terena.

Područja delovanja i strateški ciljevi ovog dokumenta su:

Područja delovanja A.

ELIMINISANJE RODNIH NEJEDNAKOSTI I NASILJE U PORODICI

Opštinska strategija do 2027. godine ima za cilj da doprinese promeni pristupa u porodici i društvu za eliminaciju rodne neravnopravnosti i nasilja u porodici.

Područja delovanja B.

OBRAZOVANJE I INFORMACIJE

Opštinska strategija do 2027. godine ima za cilj dobro informisanu zajednicu, obrazovanu o pitanjima nasilja u porodici, sa profesionalcima, obučenim i pripremljenim za adekvatnu obuku žrtava nasilja u porodici i zajednice uopšte.

Područja delovanja C.

JAČANJE EKONOMSKIH OSNOVA

Do 2027. godine, općinska strategija ima za cilj prevenciju, zaštitu i reintegraciju kroz ekonomsku podršku i pružanje mogućnosti za dobit osoba koje su preživele nasilje u porodici i njihovih porodica.

Područja delovanja D.

OSNAŽIVANJE I MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA

Opštinska strategija do 2027 godine ima za cilj bolju koordinaciju za prevenciju, zaštitu žrtava nasilja u porodici i njihovu reintegraciju i reintegraciju njihovih porodica u ekonomski i društveni život opštine.

Svaki strateški cilj dalje je raščlanjen na nekoliko specifičnih ciljeva, za koje je izrađen detaljan akcioni plan sa aktivnostima, odgovornim institucijama i partnerima, kao i druge procene koje se odnose na rokove implementacije, troškove i plan praćenja.

POGLAVLJE III

ANALIZA STANJA I PROBLEMA NASILJA U PORODICI

Nasilje u porodici nije nova pojava za građane naše opštine, ali i za kosovsko društvo uopšte. Izražen u različitim oblicima i intenzitetima. nasleđen je iz prošlosti, ali se danas uočavaju i mnoge nove osobine njegovog izraza. Kratka analiza situacije u opštini Istok pomogla je da se razjasni spisak problema i uzroka koji ih izazivaju.

Uzroci koji utiču na povećanje stope nasilja u porodici su brojni, među kojima spominjemo:

Rodne nejednakosti: Na Kosovu je uloga žena u procesima društvenog, ekonomskog i političkog razvoja veoma važna, iako se i danas susrećemo sa vidljivim ili skrivenim rodnim nejednakostima. Na neravnompravan položaj polova utiču niska stopa zaposlenosti žena, poteškoće koje imaju u pristupu zdravstvenim uslugama, nizak stepen integracije žena u ekonomiju i mali broj žena na rukovodećim pozicijama u javnoj upravi.

Na Kosovu je stvorena dobra pravna osnova po pitanju rodne ravnopravnosti i preduzeti su vidljivi koraci u unapređenju položaja žena, gde je Opština Istok, pored prethodnih godina, zabeležila značajan napredak u unapređenju žena. Podaci pokazuju veću uključenosti žena u politiku, obrazovanje i druge sektore. Međutim, zadovoljavajuća zastupljenost polova predviđena Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, koji kaže da je ravnopravno učešće žena i muškaraca, u institucijama ili na nivou vlasti, 50% do 50%, još uvek nije postignuto.

S obzirom na trendove siromaštva, stope nezaposlenosti, za deo stanovništva u opštini Istok, žene ostaju u ranjivijoj poziciji. nepovoljniji u odnosu na muškarce u pogledu zaposlenosti, stepena siromaštva, obrazovanja, kao i aktivnog učešća u javnoj i privatnoj sferi.

Rodne nejednakosti u ekonomskoj situaciji: U Opštini Istok, kao i u celoj zemlji, teška ekonomska situacija više opterećuje žene, koje imaju najveći broj nezaposlenih i najniži nivo obrazovanja.

U 2021. godini ukupan broj zaposlenih u opštinskim institucijama iznosi ukupno 930, od čega 405 muškaraca i 525 žena;

U 2022. godini ukupan broj zaposlenih u opštinskim institucijama je 929, od čega 413 muškaraca i 516 žena;

U 2023. godini ukupan broj zaposlenih u opštinskim institucijama iznosi ukupno 935, od čega 456 muškaraca i 479 žena;

Ove cifre pokazuju da ekonomska i socijalna situacija nije na zadovoljavajućem nivou.

Socijalni problemi u vezi sa nasiljem u porodici: Rani brakovi su jedan od evidentnih fenomena u opštini Istok koji pogađa i devojčice i dečake, iako su devojčice u većem broju i imaju više posledica. Rani brakovi uskraćuju mlade ljude, posebno devojke, obrazovanja i razvoja dugoročnih perspektiva. Devojčice rađaju decu u najranijoj dobi, ostaju izolirane od prijatelja, vršnjaka i porodice. Mlade žene ne mogu da izlaze same, bez saglasnosti muža ili drugih članova porodice i ne ostvaruju prihode, kao i neravnopravnu podelu porodičnog nasleđa kao ekonomskog faktora, imamo kršenje ljudskih prava i rodnu diskriminaciju od strane nasleđene predrasude i stereotipi, pa ostaju ekonomski zavisni i ne odlučuju u porodičnoj ekonomiji. Iz ovih razloga, ove mlade žene su više pogođene nasiljem u porodici. Prema nekim podacima, broj predmeta koji su podneti Centru za socijalni rad (CSR) - Istok za davanje saglasnosti za rani brak varira:

2021. godina: Broj predmeta - 2

2022. godina: Nije bilo slučajeva

2023. godina: Broj predmeta - 1

Broj slučajeva je znatno veći, ali za mnoge od njih nema prijava.

Nasilje u porodici ima brojne posljedice u zajednici, koje imaju veliki broj neželjenih posljedica:

Porodična kriza : Unapređenje uloge žene u društvu i njenog položaja u porodici se promenilo u smislu njene veće samostalnosti, preuzimanja inicijative, obrazovanja i obuke, činjenice koje su uticale na promenu uloga u porodici i društvu. Kriza porodice u posleratnom periodu na Kosovu ima različite uzroke: preseljenje stanovništva iz sela u gradove, prelazak iz proširenih i višestanih porodica u manje porodice. Takve promene se vide kao zaštitni faktori (kada se izbegava patrijarhalni uticaj starijih generacija), ali istovremeno i faktori rizika, kao što je nemogućnost zaštite u slučajevima nasilja u porodici podstaknut nezaposlenošću, sukobima i mentalitetom među generacijama itd.

POVEĆANJE RAZVODA U DRUŠTVU: Broj razvoda varira iz godine u godinu. U 2021 godini bila su 24 zahteva za razvod braka, 2022 godine 38 zahteva, dok su u 2023 godini bila 22 zahteva. Što se tiče porasta broja razvoda iz godine u godinu, nismo mogli da izvučemo zaključke, ova statistika je iz Centra za socijalni rad.

Prema statističkom pokazatelju, broj slučajeva nasilja u porodici prijavljenih Sigurnoj kući, iako ova Sigurna kuća pokriva region Istoka, za 2021 godinu je ukupno sklonjeno 8 žena i 5 dece, od čega 6 žena i 3 dece iz albanske zajednice, 1 žena i 2 dece iz romske zajednice kao i 1 žena iz bosanske zajednice. Dok su 2022 godine ukupno sklonjene 3 žene i 2 dece, od toga 1 žena iz albanske zajednice, 1 iz bosanske zajednice. 1 žena iz romske zajednice, koji su bili izloženi nasilju u porodici, status ovih žrtava nije precizan. definisano, jer ima predmeta koji ostaju i više od 6 meseci do sudskih odluka.

Na osnovu statistike Kosovske policije, izveštava se da u 2021. godini imamo 73 slučaja nasilja u porodici, od kojih su 63 žrtve ženskog pola i 13 muških žrtava, od kojih je 56 iz albanske zajednice, 5 su Aškalijske i 15 Egipćani, dok referentna dob uključuje:

16-20 godina je 7 slučajeva

20-30 godina je 13 slučajeva

30-40 godina je 30 slučajeva

40-50 godina je 16 slučajeva

50-60 godina je 6 slučajeva

60-70 godina su 3 slučaja

70-80 godina su 2 slučaja

Dok se u 2022. godini navodi da smo imali 47 žrtava nasilja u porodici, od kojih je 41 žena i 6 muškaraca, od čega 37 iz albanske zajednice, 1 Bošnjačke, 2 romske i 6 egipćanske, dok se u starosnoj dobi uključuje:

0-18 su 3 slučaja
18-20 su 2 slučaja
20-30 je 18 slučajeva
30-40 je 8 slučajeva
40-50 je 7 slučajeva
50-60 je 2 slučaja
70-80 je 1 slučaj

Dok se 2023. godine navodi da smo imali 67 žrtava nasilja u porodici, od toga 49 žena i 18 muškaraca, od čega 49 iz Albanske zajednice, 4 Bošnjačke, 1 Romske, 3 Aškalijske i 9 Egipćana, dok se po vašem uzrastu odnosi:

0-18 je 15 slučajeva
18-20 su 2 slučaja
20-30 su 13 slučajeva
30-40 su 21 slučajeva
40-50 su 8 slučajeva
50-60 su 4 slučaja
60-70 su 3 slučaja
70-80 su 2 slučaja

S obzirom da je boravak u prihvatilištu "Sigurna kuća" privremen, do 6 meseci, ali se u skloništu dešava da se za konkretniji slučaj sklonište produži do 1 godine, ali u zavisnosti od slučaja i do dve godine. Žrtve nasilja u porodici, nakon šestomesečnog boravka, prebacuju se u druga skloništa (u drugim regionima Republike Kosova), gde njihov boravak u svakom skloništu ne traje duže od šest meseci. Tada ove žrtve nasilja nemaju izbora, bilo da se vrate u dom svog spola, gde se često dešava da ni njih ne prihvate, ili da se ponovo vrate nasilniku koji je nad njima izvršio nasilje, jer ne mogu učiniti drugo rešenje.

Pored prijavljenog broja, slučajevi nasilja u porodici ostaju prilično izolirani slučajevi i vrlo malo prijavljenih. Iz promena u statistici iz godin u godinu, uočava se povećanje prijavljivanja slučajeva nasilja u porodici u odgovarajućim institucijama, čime smo shvatili da je svest građana da prijave nasilje značajno porasla u odnosu na prethodne periode. , ali je istovremeno poraslo i poverenje građana u institucije koje se bore protiv ove pojave.

Žrtve nasilja u porodici, prema statistikama iz 2021., 2022. i 2023. godine, uglavnom su žene.

Strah i niska svest o problemima nasilja u porodici : Neprijavljivanje nasilja u porodici od strane žrtava je među najčešćim pojavama, jer se smatra sramotom i problemom koji ne bi trebao izlaziti izvan zidova doma.

Neprihvatanje seksualnog nasilja : Zbog stigme i kažnjavanja dolazi do neprijavljivanja nasilja od strane žrtava, te je iz tog razloga seksualno nasilje manje prijavljeno ili ga uopće nema u odnosu na fizičko nasilje.

Problemi vezani sa nasleđstvom: Što se tiče postupaka preispitivanja nasleđstva, mnogo puta se dešava da žena uopšte nije obavestena ili je isključena iz rasprave o nasleđnoj meri, bilo u položaju supruge, majke ili sestre, i na taj način je diskriminisan. Pored toga, nadležni opštinski organ za vođenje matične knjige umrlih je dužan da u izvodu iz matične knjige evidentira imena ženskih i muških nasleđnika i da ocenjeni ne diskriminiše žene.

POGLAVLJE 4: TRAJANJE IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE I UKLJUČENIH INSTITUCIJA

Vremenski okvir strategije

Opštinska strategija za zaštitu od nasilja u porodici zamišljena je kao četvorogodišnja strategija koja će se sprovesti u periodu 2024-2027.

Provedene i partnerske institucije

Opština Istok je glavna institucija za implementaciju strategije sa nadležnim direkcijama kao i Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici koji će doprineti promociji zakona za zaštitu od nasilja u porodici, kao i zaštite nasleđstva i porodice, informacije koje utiču na prevenciju nasilja u porodici. Ova tela imaju dužnost da promovišu jednake mogućnosti za sve, bez obzira na spol, veru, etničku pripadnost, godine i rasu, da promovišu vrednosti za ljudska prava, kao i da se staraju o implementaciji standarda i izveštavanju o njihovom ostvarivanju.

Među ostalim institucijama uključenim u implementaciju pojedinih elemenata ove strategije su:

Kosovska policija, Opštinski odbor za bezbednost zajednice - OOBZ, Lokalni savet omladinske akcije, NVO.

Zavod za zapošljavanje: U koordinaciji sa Centrom za socijalni rad vrši evidenciju i evidenciju lica koja su prijavljena Zavodu, a koja su bila izložena nasilju u porodici. Ovim osobama kao tražiteljima posla nudi se: stručno savetovanje, informacije o mogućnostima zapošljavanja, priprema i posredovanje pri zapošljavanju, informacije o stručnom osposobljavanju i prekvalifikaciji u cilju pripreme za potrebe tržišta rada.

Branitelj žrtava koji blisko saraduje sa drugim institucijama koje pružaju pomoć žrtvama nasilja u porodici, i drugih vidova nasilja ili trgovine ljudima i sl., kao što su Policija, PSC, Tužilaštvo, Sud, KKMF, Bolnica, Prihvatilište, itd. Među njegovim dužnostima je da informiše žrtvu o zakonskim pravima predviđanim važećim zakonima za nasilje u porodici, da pripremi žrtvu za sudske rasprave, da je prati tokom saslušanja u Tužilaštvu i Sudu, itd.

POGLAVLJE 5:

AKTIVNOSTI U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE

(Akcioni plan ove strategije nalazi se u prilogu 1.)

Ostvarivanje strateških ciljeva ove Strategije planirano je da se realizuje kroz njihovu dekompoziciju na nekoliko konkretnih ciljeva sa relevantnim aktivnostima.

Aktivnosti u Akcionom planu su navedene prema tri osnovna stuba definisana u Akcionom planu Kosova: **Prevenција, Zaštita i Reintegracija**. U cilju postizanja ciljeva ove Strategije, navedene su i aktivnosti prema prioritetu za implementaciju:

Kratkoročno : aktivnosti od velikog značaja koje se moraju realizovati u kratkom roku od 6 meseci - 1 godine. To može biti uspostavljanje i jačanje institucija za rešavanje nasilja u porodici, pitanja jačanja zaštite itd.

Srednjoročno: važne aktivnosti koje treba realizovati u periodu od 1-2 godine. Među takvim aktivnostima mogu biti i one koje zahtevaju sredstva, koja moraju obezbediti institucije odgovorne za implementaciju ove strategije.

Dugoročno: navedene su sve aktivnosti koje imaju za cilj dugoročnu konsolidaciju i održivost podrške žrtvama nasilja u porodici, kvalitetne usluge itd.

Tekuće aktivnosti : su aktivnosti koje će provoditi institucije implementacije i partnerske institucije na kontinuiranoj osnovi, kao dio svog rada. Među njima možemo spomenuti aktivnosti vezane za prevenciju, informisanje i podizanje svijesti zajednice.

Specifični ciljevi i neke od aktivnosti planiranih u Akcionom planu su navedeni u nastavku:

**PODRUČJE DELOVANJA –
A. ELIMINISANJE RODNIH NEJEDNAKOSTI I NASILJA U PORODICI**

Specifični cilj A.1.

Uklanjanje rodnih stereotipa za borbu protiv nasilja u porodici:

Aktivnosti:

- Kampanja podizanja svesti i medijska informativna kampanja za širu javnost u opštini Istok
- Obuke za rodnu ravnopravnost i nasilje u porodici sa predstavnicima opštinskih institucija

Specifični cilj A.2 .

Podizanje svesti žena i mladih, institucija i nevladinih organizacija o posljedicama nasilja u porodici i rodnoj nejednakosti.

Aktivnosti:

- Kampanja (drama na temu rodne ravnopravnosti i nasilja u porodici, predavanja, eseji i slike sa mladima i raznim interesnim grupama)
- Sastanci sa ženama i devojkama u selima o njihovim zakonskim pravima, sa fokusom na nasilje u porodici. Tokom sastanaka će se deliti informacije i materijali.
- Otvorene debate i TV emisije o nasilju u porodici, sa predstavnicima institucija i nevladinih organizacija

Specifični cilj A.3.

Jačanje uloge žena u društvu kroz unapređenje i povećanje broja žena na pozicijama odlučivanja

Aktivnosti:

- Razmjena uspešnih iskustava žena na rukovodećim pozicijama tokom sastanaka sa ženama i zajednicom.

PODRUČJE DJELOVANJA – B. OBRAZOVANJE I INFORMACIJE

Specifični cilj B.1:

Svest učenika i roditelja nižeg i višeg srednjeg obrazovanja o pitanjima nasilja u porodici i LMDHF-a

Aktivnosti:

- Informativne aktivnosti kroz mehanizam koordinacije, u okviru lekcija i letaka, brošura i dr.
- Informisanje roditelja o mehanizmu koordinacije preko prosvetnih službenika
- informativno-edukativne aktivnosti u okviru programa školskih aktivnosti uz učešće učenika (časovi, kampanje, leci)

Specifični cilj B.2:

Podizanje kapaciteta nastavnika građanskog vaspitanja u vezi sa nasiljem u porodici i njegovim tretmanom

Aktivnosti:

- Organizovanje obuka za nastavnike građanskog vaspitanja o pitanjima nasilja u porodici
- Organizovanje razmjene iskustava kroz studijske posete specijalista iz ove oblasti

Specifični cilj B.3:

Smanjenje broja učenika koji napuštaju nižu i višu srednju školu zbog nasilja u porodici, u ruralnim područjima ili različitim zajednicama

Aktivnosti:

- Provođenje sociološkog istraživanja o glavnim uzrocima napuštanja škole od strane učenika
- Podizanje svesti kroz lidere zajednice i posrednike kroz sastanke i rad sa određenim porodicama koje pokazuju probleme nasilja u porodici
- Primena zakonskih mera koje sankcionišu napuštanje škole

PODRUČJE DELOVANJA – C: JAČANJE EKONOMSKOG BAZA

Specifični cilj C.1:

Ekonomsko osnaživanje žrtava nasilja u porodici u podršci zapošljavanju i samo zapošljavanju

Aktivnosti:

- Registracija, identifikacija i orijentacija žrtava nasilja u porodici
- Pružanje saveta oko prezentacije dokumentacije za uspešnu primenu prema tržištu rada
- Izrada podzakonskog okvira, kroz donošenje odluke na opštinskom nivou, za oslobađanje od opštinskih taksi za slučajeve nasilja u porodici u slučajevima otvaranja novog biznisa

Specifični cilj C.2:

Socio-ekonomska podrška žrtvama nasilja u porodici

Aktivnosti:

- Pružanje obuke za profesionalni razvoj, informacije o poslovnim mogućnostima
- Pružanje ekonomske podrške posebnim fondom opštine
- Dodela subvencija za porodice na selu kroz dodelu subvencija za poljoprivredu kao i otvaranje malih preduzeća
- Podrška skloništu, povećanje kapaciteta zbog broja zaštićenih lica nije bilo dovoljno za pružanje usluga i podrške žrtvama nasilja u porodici, kao i saradnju sa mehanizmima koji se bave pitanjima nasilja u porodici

Specifični cilj C.3:

Stambeno rešenje za žrtve nasilja u porodici

Aktivnosti:

- Pružanje ekonomske podrške kroz plaćanje zakupnine za nerešene slučajeve

PODRUČJE DELOVANJA –

D: OSNAŽIVANJE I MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA

Specifični cilj D.1:

Jačanje mehanizma koordinacije na opštinskom nivou

Aktivnosti:

- Sastanci sa vodećim strukturama opštine kako bi se razjasnile uloge i odgovornosti
- Periodični sastanci Koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici radi razmjene informacija i koordinacije aktivnosti

Specifični cilj D.2:

Podizanje svesti za što raniju identifikaciju situacija rizika od nasilja u porodici od strane svake institucije i planiranje preventivnih mera

Aktivnosti:

- Identifikacija slučajeva nasilja u porodici
- Registracija na osnovne datume i procena potreba preživelih nasilja u porodici

POGLAVLJE 6

PLAN PRAĆENJA I EVALUACIJE NAPRETKA IMPLEMENTACIJE

Opština Istok i relevantna odeljenja su dužni da prate i sprovode ovu strategiju u ovom dokumentu.

Institucije nadležne za realizaciju njegovih aktivnosti, kao i partneri, dužni su redovno obavestavati kancelariju predsednika - putem podataka o ostvarenju ciljeva i realizaciji definisanih aktivnosti.

Najmanje jednom godišnje načelnik izveštava Skupštinu opštine o napretku u implementaciji strategije prema indikatorima definisanim za svaki strateški pravac.

DODATAK 1: AKCIONI PLAN

Opština Istok

AKCIONI PLAN ZA ZAŠTITU OD NASILJA U PORODICI (2024. – 2026.)

Specifični ciljevi	dogadjaji	Vreme implementacije stubovima : <u>prevencija, zaštita, integracija</u> Prema vremenu implementacije: KR - Kratkoročno, SR – Srednjoročno; DR – Dugoročno Tekuća aktivnost,	Indikator uspeha	Institucije odgovorna za implementaciju
A.1. Uklanjanje rodni stereotipa za borbu protiv nasilja u porodici	1.1 Kampanja podizanja svesti i medijska informativna kampanja za širu javnost u opštini Istok	P+M+R KR+SR	Od oko 39.200 stanovnika, njih oko 30% primilo je poruku i postalo deo	Odgovorna institucija:

	1.2 Obuke o rodnoj ravnopravnosti i nasilju u porodici sa predstavnicima lokalnih institucija	P+M+R KR	aktivnosti podizanja svesti	Sektor za ljudska prava i zajednice, CSR Partnerske institucije: opština NVO Lokalni mediji
A.2. Podizanje svesti žena i mladih, institucija i biznisa o posljedicama nasilja u porodici i rodnoj neravnopravnosti	2.1 Kampanja (drama, sa temom rodne ravnopravnosti i nasilja u porodici, predavanja, eseji i slike) sa mladima	P Tekuća aktivnost	Povećanje procenta svesnih žena i devojaka sa 30% na 45%	Odgovorna institucija: NVO Partnerske institucije: opština posao donator
A.3. Jačanje uloge žena u društvu kroz promociju i povećanje broja žena na pozicijama odlučivanja	3.1 Razmena uspešnih iskustava žena na rukovodećim pozicijama tokom sastanaka sa ženama i zajednicom	Tekuća aktivnost	Povećanje broja žena na rukovodećim pozicijama do 50%	Odgovorna institucija: opština Predsednik opštine Jedinica za upravljanje ljudskim resursima Sektor za ljudska prava i zajednice

PODRUČJE DJELOVANJA – B. OBRAZOVANJE I INFORMACIJE

Lokalna strategija do 2026. godine ima za cilj dobro informisanu zajednicu, obrazovanu o pitanjima nasilja u porodici, sa obučanim i pripremljenim stručnjacima za prevenciju, prepoznavanje i kvalifikovanje za adekvatan tretman žrtava nasilja u porodici i zajednice u celini.

Specifični ciljevi	Aktivnosti	Povezanost sa nacionalnom strategijom i vreme implementacije po stubovima : <u>prevencija, zaštita,</u> <u>Reintegracija</u>	Indikator uspeha	Institucija odgovoran za implementaciju
--------------------	------------	--	------------------	---

<p>B.1 Svest učenika i roditelja AMU i AML o pitanjima DHF i LMDF</p>	<p>1.1 Informativne aktivnosti kroz mehanizam koordinacije, u okviru lekcija i letaka, brošura itd.</p>	<p>Prema vremenu implementacije: KR – kratkoročno, SR – Srednjoročno; DR – Dugoročno Teuća aktivnost C+M+R Teuća aktivnost</p>	<p>Do 2026. godine, oko 50% učenika i roditelja je svesno LMDF i DHF</p>	<p>Odgovorna institucija: Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici Partnerske institucije: Uprava za obrazovanje, NVO</p>
<p>B.2 Profesionalni razvoj nastavnika građanskog vaspitanja u vezi sa DHF-om i njegovim tretmanom</p>	<p>1.2 Informisanje roditelja o mehanizmu koordinacije preko prosvetnih službenika 1.3 Informativne i edukativne aktivnosti u okviru programa školskih aktivnosti uz učeće učenika (časovi, kampanje, posteri) 2.1 Organizacija treninga za nastavnike građanskog vaspitanja o pitanjima DHF-a 2.2 Osnivanje didaktičkih centara integrisanih sa posebnim programima za obuku o pitanjima DHF-a</p>	<p>P Teuća aktivnost P KR + SR P Teuća aktivnost P AM</p>	<p>Do 2026. godine 30% časova građanskog vaspitanja biće posvećeno temama DHF-a</p>	<p>Odgovorna institucija: Direkcija za obrazovanje Partnerske institucije: NVO</p>

	2.3 Organizacija studijskih poseta radi razmjene iskustava sa zemljama regiona	P AM		
B.3 Smanjenje broja učenika koji napuštaju osnovnu i srednju školu kao rezultat DHF-a, u ruralnim područjima ili različitim zajednicama	3.1 Sprovođenje sociološkog istraživanja o glavnim uzrocima napuštanja škole od strane učenika iz porodica u kojima se praktikuje nasilje	C+M+R KR		Odgovorna institucija: Direkcija za obrazovanje
	3.2 Podizanje svesti kroz lidere zajednice i posrednike kroz sastanke i rad sa određenim porodicama koje predstavljaju probleme DHF-a	C+M+R KR+SR		Partnerske institucije: Kordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici Centar za socijalni rad
	3.3 Praćenje primene zakonskih mera koje sankcionišu napuštanje škole	P+M KR+SR		

PODRUČJE DELOVANJA – C. JAČANJE EKONOMSKIH OSNOVA

Lokalna strategija do 2026. ima za cilj prevenciju, zaštitu i reintegraciju kroz ekonomsku podršku i pružanje mogućnosti za dobrobit preživelih od DHF-a i njihovih porodica.

Specifični ciljevi	Aktivnosti	Povezanost sa Nacionalnom strategijom i vreme implementacije po stubovima : <u>prevencija</u> , <u>zaštita</u> , <u>integracija</u>	Indikator uspeha	Institucije odgovoran za implementaciju
	Prema vremenu implementacije: KR - Kratkoročno, SR – Srednjoročno;			

		DR – Dugoročno Tekuće aktivnosti			
C.1 Ekonomsko osnaživanje žrtava nasilja u porodici u području zapošljavanju i samo zapošljavanju	1.1 Registracija, identifikacija i orijentacija žrtava DHF-a u blizini opštine	M+R SR			institucija: opština
	1.2 Pružanje saveta o prezentaciji dokumentacije za uspešnu primenu prema tržištu rada	M+R Tekuća aktivnost			Partnerske institucije: Centar za socijalni rad Zavod za zapošljavanje donator
	1.3 Izrada podzakonskog okvira, kroz donošenje odluke na opštinskom nivou, za oslobađanje od opštinskih taksi u slučajevima otvaranja novog biznisa	M+R KR			Prema definiciji nacionalnog standarda
C.2. Socio-ekonomska podrška preživcima DHF-a	2.1 Pružanje obuke za profesionalni razvoj, informacije o poslovnim prilikama	M+R Tekuća aktivnost		50% žena koristi usluge u ovoj kategoriji	Odgovorna institucija: opština Uprava za socijalnu zaštitu Direkcija za ekonomski razvoj Sektor za ljudska prava i zajednice Partnerske institucije:
	2.2 Pružanje ekonomske podrške posebnim fondom od strane opštine	M+R AM			
	2.3 Dodjela subvencija za porodice u ruralnom području kroz dodjelu subvencija i podršku malim preduzećima	Q+M+R AM			

C. 3. Srednjoročno stambeno rješenje za slučajeve preživjelih od DHF-a	2.4 Podrška skloništu "Sigurna kuća" za pružanje usluga i podršku preživjelim DHF-a	M+R Tekuća aktivnost	NVO - da donatori, Odgovorna institucija: opština Partnerske institucije: donator
	3.1. Plaćanje zakupnine za sklonište za žrtve nasilja u porodici	M+R Tekuća aktivnost	
	3.2 Pružanje ekonomske podrške kroz plaćanje zakupnine za neizabrane slučajeve	M+R AM	

PODRUČJE DJELOVANJA – D. OSNAŽIVANJE I MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA

Lokalna strategija ima za cilj da do 2026. godine ima funkcionalne i dobro koordinisane institucije za prevenciju i zaštitu žrtava nasilja u porodici i njihovu reintegraciju i reintegraciju njihovih porodica u ekonomski i društveni život opštine.

Specifični ciljevi	događaji	Povezanost sa nacionalnom strategijom i vreme implementacije po stubovima : <u>prevencija, zaštita, reintegracija</u> Prema vremenu implementacije: ASH – kratkoročno, AM – Srednjoročno; AGJ – Dugoročno Tekuće aktivnosti	Indikator uspeha	INSTITUCIJE odgovoran za implementaciju
D.1 Institucionalizacija Koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici na nivou opštine	1.1 Sastanci sa vodećim strukturama opštine kako bi se razjasnile uloge i odgovornosti	Q+M+R KAO	Najmanje 4 sastanka organizovana godišnje kao i sastanci	Odgovorna institucija: Koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici- Koordinator
	1.2 Periodični sastanci Koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici radi razmjene informacija i koordinacije konkretnih akcija.	Q+M+R Tekuća aktivnost		
D.2 Povećanje svesti za što raniju identifikaciju rizičnih situacija za DHF od strane svake institucije i planiranje preventivnih mera	2.1 Izrada posebnih obrazaca za prijavu rizičnih slučajeva za DHF i identifikovanih slučajeva	P+M KAO	Institucije opštine će do kraja 2026. godine uspostaviti sistem identifikacije, registracije i procene slučajeva DHF-a.	Odgovorna institucija: Koordinacioni mehanizam

	<p>2.3 Identifikacija uzroka koji prethode slučajevima DHF-a kroz analizu kroz ankete u školama, zdravstvenim ustanovama, medijske diskusije sa specijalistima</p>	<p>P+M AG</p>		<p>protiv nasilja u porodici Centar za socijalni rad policija</p>
	<p>2.4 Planiranje rada i institucionalna podrška za najugroženije grupe za DHF (uključujući starije, mlade i osobe s invaliditetom)</p>	<p>Q+M+R AG</p>	<p>Podaci o uzrocima i situaciji se prikupljaju periodično</p>	<p>Partnerske institucije: NVO, škola</p>
			<p>Broj potpomognuti/rehabilitiranih slučajeva</p>	

Predsedavajući Skupštine.

g. Enver Rugova